

בְּרֵאשִׁית

סיון תשפ"ב

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 652 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מ"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, השבוע יתקיים השיעור ביום ד' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 538 שנה י"ב העלון מוקדש לע"נ מו"ר הרב יעקב אדלשטיין זצ"ל כ"ג תשרי תשפ"ב

בְּרֵאשִׁית - תוכן ענייני הפרשה

- א. בראשית - בריאת העולם ע"י השם יתברך - מלאכת שמים וארץ בששת ימי המעשה, ויַנְפֹּשׂ ממלאכה בשבת.
- ב. סדר יצירת אדם וחווה, מעשה גן עדן, חטא אדם הראשון, העונש וְהַגְרוּשׁ מגן עדן (ב, ד-כה: ג, א-כד).
- ג. לידת קין והבל, קרבנותיהם, הריגת הבל, ועונש קין (ד, א-כו).
- ד. סֵפֶר תּוֹלְדֹת אָדָם עד נח - עשרה דורות (ה, א-לב: ו, א-ח).
- ה. חטאי דורו של נח, ונח הצדיק מצא חן בעיני ה'.

וַיְכַלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ (ב, א) - שלימות

ההנהגה

מתחילת הבריאה ועד סוף כל הדורות הראה הקב"ה לאדם הראשון דור דור ודורשיו, דור דור ומנהיגיו. ועל ראייה זו ראה צורך לומר שירה ולהודות. כפי שנאמר בתהלים (צ, ו-ז): "מִה נִגְדְלוּ מַעֲשֵׂי ה', מֵאֵד עֲמָקוֹ מִחֻשְׁבְּתֶיךָ, אִישׁ בַּעַר לֹא יֵדַע וְכִסִּיל לֹא יֵבִין אֶת אֲתָתְךָ", וא"כ מאחר ש"מְזֻמּוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת" הוא שירה על שלימות ותכלית הבריאה, אדם שמתעלה - מעלה הוא את הבריאה יחד איתו לתכלית בריאתה, ואם הוא חלילה מתקלקל - הוא מקלקל את העולם כולו איתו. ובשעה שברא הקב"ה את אדם הראשון, נטלו והחזירו על כל אילני גן עדן. וא"ל ראה מעשי כמה נאים ומשובחין הן, וכל מה שבראתי בשבילך בראתי, תן דעתך שלא תקלקל ותחריב את עולמי. וכשהכיר אדם הראשון בכוח התשובה, התחיל מטפח על פניו ועשה גם הוא תשובה, ואז אמר את ה"מְזֻמּוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת" שכל תכליתה כבוד בוראה, וזה המזמור על התשובה שהביאתו לשירה.

וַיִּתְהַלֵּךְ חֲנוּךְ אֶת הָאֱלֹקִים וַאֲיַנְנֵנוּ כִּי לָקַח

אתו אֱלֹקִים" (ה, כד) - חנוך עבד ה'

לאחר שהוליד חנוך בן את מתושלח, מאס בדרכי בני האדם הרעים, והיה עובד את ה' בביתו ומפריד את עצמו מבני האדם. לאחר שנים רבות שהיה מתפלל בביתו ועובד את ה', נגלה אליו מלאך ואמר לו קום צא מביתך ומלוך על בני האדם ותלמד אותם ללכת בדרך הישרה להאמין בה' ולשפוט אותם ביושר ובאמונה. וכך עשה חנוך בציווי ה' ואסף את כולם ולימדם את מוסר ה', ומכל המקומות בעולם התאספו לשמוע את דברי חכמתו של חנוך, ועבדו את ה' כל ימי חנוך. כך היה במשך 243 שנה, עד שמת אדם באותו זמן וקברוהו שם ובניו וחנוך ומתושלח בכבוד גדול ועשו מספד גדול עליו. לאחר מות אדם שוב הסתתר חנוך בביתו, והיה נגלה מדי כמה ימים. וכשהיה יוצא אליהם, כל בני האדם והמלכים היו באים לשמוע את חכמת אלוקים שבו. באחד הימים, קרא לו מלאך ה' ואמר שהקב"ה רוצה להעלותו ולהמליכו בשמים על כל המלאכים. וכך נפרד חנוך מבני האדם וראו סוס יורד מן השמים לקחתו, ורכב עליו חנוך וליוו אותו 800 אלף איש. ביום שלאחר מכן ביקש חנוך שלא ילווהו יותר כדי שלא יזקו. וכך עזבו לאט-לאט האנשים עד שאמר ביום השישי שעולה השמימה עם הסוס, ועלה ברכבי אש וסוסי אש, ועל הארץ נפלו אבני שלג גדולות. [ספר הישר]

999 ה'תשפ"ב

בסימנא טבא מתחילים בקריאת ספר בראשית המכונה ספר הישר. לאחר שזכינו לסיים את התורה ולשמוח בשמחת התורה, זוכים אנו להתחיל את התורה שוב, מבראשית. דרש רבי שמלאי: תורה תחלתה גמילות חסדים וסופה גמילות חסדים. תחלתה גמילות חסדים (שהלביש ערומים) דכתיב "וַיַּעַשׂ ה' אֱלֹקִים לְאָדָם וּלְאֵשֶׁתוֹ כְּתָנוּת עוֹר וַיַּלְבֹּשֵׁם". וסופה גמילות חסדים דכתיב "וַיִּקְבֹּר אֹתוֹ בְּגִ". מסקנת הגמרא היא שכל התורה היא - חסד. ונאמר בקהלת רבה: אמר רבי ברכיה תורתנו הקדושה מסובבת בגמילות חסדים בתחילתה, באמצעיתה ובסופה. בתחילתה מצינו שהקב"ה גמל חסד עם אדם הראשון וחווה. ותיקן את חווה שתהיה כלי נאה, ונעשה להם שושבין, כדי לשמח חתן וכלה... ע"כ.

כתוב בספר "אהבת חסד": גדולה מידת החסד, שהיא אחד מהדברים שאדם אוכל פירותיהם בעולם הזה, והקרן קיימת לו לעולם הבא. ומידת החסד עומדת לו לאדם להציל אותו בעל צרתו, והטעם לכך, כיון שכאשר דנים את האדם בבית דין של מעלה יש שם מלאכי רחמים ומלאכי דין המקטרגים עליו, אבל כשהקב"ה דן את האדם בעצמו, כל ההנהגה היא הנהגה של רחמים. ומתי זוכה האדם שידון אותו הקב"ה בעצמו? כאשר הוא גומל חסדים, ומעורר בזה את שורש מידת החסד, ואז זוכה שידון אותו הקב"ה ברחמים. אבל מי שעוסק רק בתורה ולא בגמילות חסדים, לא יוכל לזכות לכך, ולכן אמרו חז"ל שיש לאדם לעסוק גם בתורה וגם בגמילות חסדים.

ובפרק שני כתב (שם): הטעם שהתורה מזרזת את האדם כל כך הרבה על מצוות החסד, וגם מצריכה את האדם לאהוב מידה זו, כיון שכשברא הקב"ה את האדם נתן בו כח להתדמות אליו במידותיו, שהם רק להיטיב לזולת, שנאמר 'טוב ה' לְכָל, ונאמר 'נִתֵּן לָחֵם לְכָל בָּשָׂר', נמצא שההולך בדרך זו של גמילות חסדים - נושא עליו צלם אלוקים.

סיפר הרב מרדכי ארנון זצ"ל ["הכו ממתקים" עמ' קכח]: ביקשתי להתקבל אצל פרופסור בכיר בבית חולים במרכז הארץ. הלה היה פרופסור מעולה ומומחה בתחומו, ומחמת שרבו הפונים אליו, היו צריכים להזמין אצלו תור, חודשים ארוכים מראש. דא עקא, הנושא שלי היה דחוף... ועל כן נועצתי במורי ורבי, הגאון רבי אברהם דוב אויערבאך שליט"א. הוא הציע לי לפנות אל אחיו הגדול, הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך זצ"ל, כדי שיצייד אותי במכתב בקשה מיוחד אל הפרופסור הנ"ל. עליתי אל הרב ומסרתי לו דברי אחיו. הרב חיך את חיוכו הטוב, והחל מיד לכתוב את המכתב המיוחד. כשסיים, הכניס את המכתב למעטפה, והתכוון לכתוב עליה את שם הפרופסור. אך הרב אמר, שאין הוא זוכר את שמו הפרטי של הפרופסור, ואין זה יאה לכתוב לאדם חשוב כזה, ללא ציון שמו הפרטי. קם, איפוא, הרב ממקומו ופנה לעבר החדר השני, באומרו, שילך לחפש את שמו במדריך הטלפון.

אני, שחשתי מבוכה רבה, אמרתי לרב, שזו טרחה, בזבוז זמן וביטול תורה. הרב, שהיה עם הגב אלי, הסתובב כלפי, ושאל תוך כדי חיוך: "כלום הינך יודע עבור מה נוצר הזמן?" הוא מותיב והוא מפרק לה: "בשביל לעשות חסד עם בני אדם!" וזה שכתב הנביא מיכה (ו, ח): "הַגִּיד לָךְ אֲדָם מִה טוֹב וְמִה ה' דוֹרֵשׁ מִמֶּךָ, כִּי אִם עֲשׂוֹת מִשְׁפָּט וְאַהֲבַת חֶסֶד, וְהִצַּנֵּעַ לָקַח עִם אֱלֹקֶיךָ". וישמע החכם ויוסיף לקח.

אלפי

”וְהָאֶרֶץ הָיְתָה תְּהוֹ וְנָהוּ וְחֹשֶׁךְ עַל פְּנֵי תְּהוֹם” (א, ב) - הוראה ועדות - סיפור

הד"ר יצחק קיסטר כבר פנה לצאת מהחדר, כששמע את קולו של הרבי מדבר אליו ואומר לו משפט סתום, שאת פשרו לא הבין: "הוא מכונה לאזר לנדא".

הימים ימי מלחמת העולם השנייה. אירופה בוערת ושואת העם היהודי בשיאה. רבי אהרון מבעלז מצליח לחמוק בניסי-ניסים מציפורני הנאצים, ועולה לארץ ישראל.

חסידיו מפצירים בו להתגורר בירושלים או בבני-ברק, ואולם הוא בוחר לקבוע את משכנו בתל-אביב, ושם הוא מתחיל לכוון מחדש את חסידות בעלז.

יום אחד הופיע בביתו הד"ר יצחק קיסטר, יהודי שומר תורה ומצוות, שמונה עוד בימי המנדט הבריטי לשופט, ובהמשך שימש נשיא בית משפט השלום בתל-אביב ולימים שופט בבית המשפט העליון.

שמו של האדמו"ר מבעלז נישא למרחקים. ברכותיו הקדושות וסיפורי המופת שהתרחשו אצלו כבדרך קבע התפרסמו בציבור. הד"ר קיסטר ביקש גם הוא לקבל את ברכתו. הרבי בירכו ולאחר מכן החל לומר: "בגטו בוכניה היה עימי יהודי ושמו אליעזר לנדא. היהודי הזה עשה לי ולעוד יהודים רבים טובות רבות, והציל את חייהם של רבים. בקשתי אליך כי תשתדל גם אתה לעשות לו טובה".

הד"ר קיסטר האזין לדברים רוב קשב, אך לא הבין איך יוכל לעשות טובה ליהודי שאינו נמצא כלל בארץ. כשפנה לצאת, בעומדו סמוך לדלת, קרא לו הרבי וציין כי כינויו של היהודי הוא 'לאזר לנדא'. השם הזה נחרת בליבו של קיסטר, אם כי הבקשה נותרה כתעלומה בעיניו.

ר' אליעזר לנדא היה עסקן פעיל בעיירה בוכניה, הממוקמת מדרום-מזרח לקרקוב שבפולין. הוא הצליח לקשור קשרים עם ראשי הגסטאפו במחנה. הללו היו מקבלים ממנו כסף ומצרכי מזון נחשקים, וכך הצליח להציל יהודים רבים.

כאשר הרבי מבעלז ואחיו, הרב מבילגוריי, הגיעו למחנה בוכניה, נודע לר' אליעזר כי עומדת להיערך 'אקציה', שבה ישולחו אלפי יהודים למחנה ההשמדה בלז'ץ. לרבי מבעלז ולאחיו לא היו תעודות המאשרות כי הם עובדים במפעלים חיוניים, ולכן היו מועמדים להישלח להשמדה.

ר' אליעזר ארגן מבצע הצלה מסועף, שבו דחס עשרות יהודים חסרי תעודות עובד לתוך משאית, והעביר אותם לגטו קרקוב. בין ניצולי המשאית היו האחים מבעלז.

בינתיים הזמין ר' אליעזר את קציני הגסטאפו לארוחה דשנה בביתו, והשקה אותם במשקאות משובחים.

במהלך הסעודה הפצירו ר' אליעזר ואשתו בקצינים להפסיק את ה'אקציה'. כטוב ליבם ביין נעתרו, ובמקום כמה אלפי יהודים שהיו אמורים להישלח למחנה ההשמדה, שולחו לשם כאלף בלבד, וחיי אלפים אחרים ניצלו.

בעזרת קשריו עם הגרמנים הציל ר' אליעזר יהודים רבים. לשם כך נתן את כל רכושו, וכשלא נשאר לו כסף, היה מבקש כסף, תכשיטים ומצרכי מזון מאת היהודים שנתבקש להציל. בעזרת אלה היה משחד את מלאכי החבלה ומטפח את קשריו עימם, לטובת אחיו.

ואולם קשריו עם הנאצים עוררו גם רינונים עליו. לא הכול הכירו את מעשי ההצלה המופלאים שעשה ואת מסירותו למען היהודים. הללו גם לא ידעו כי נותר בלי פרוטה, וסברו כי הוא דורש תשלום לטובת עצמו. ר' אליעזר היה מהנעלבים ואינם עולבים, וקיבל את הייסורים באהבה.

גם לאחר שהצליח להינצל בעור שיניו ממלתעות הרשע ועלה לארץ, סבל רדיפות מאנשים שכעסו עליו על שלא הציל את יקיריהם.

בבית הכנסת שבו התפלל היה יהודי מבוכניה, שבתחילת המלחמה נמלט לרוסיה, בתקווה שיצליח להבריח לשם גם את אשתו וילדיו, אבל נתיב ההצלה נסגר ובני משפחתו נשארו בגטו. היהודי עלה לארץ, ומכיוון שלא שמע דבר על גורל אשתו וילדיו, היה בטוח שנספו בשואה.

כשראה את ר' אליעזר בבית הכנסת בתל-אביב הטיח בו את זעמו על שלא הציל את יקיריו. הוא לא רצה כלל לשמוע את תשובתו, סירב לדבר עימו והציק לו בכל הזדמנות.

לא עברו הימים והאישה וילדיה הגיעו לארץ והמשפחה התאחדה. או-אז התברר לאותו יהודי שיקיריו ניצלו בזכות ר' אליעזר, והוא בא ובכה לפניו בבקשה שיסלח לו על שחשד בו על לא עוול בכפו.

השנים חלפו. השופט קיסטר לא ידע היכן הוא אותו 'לאזר לנדא', וכיצד יוכל לעזור לו. אבל זכר את בקשתו של הרבי מבעלז...

יום אחד נודע לו במסדרונות בית המשפט כי עומד להתקיים משפט של יהודי הנחשד בשיתוף פעולה עם הנאצים. מתברר שהיו שהתלוננו עליו והאשימו אותו באשמה החמורה. השופט התעניין בפרטי הדברים וליבו עצר פעימה כשגילה שכינויו של האיש הוא - 'לאזר לנדא'.

השופט הבין כי למצב הזה כוונו דברי הרבי מבעלז. הוא ביקש להופיע כעד במשפטו של ר' אליעזר לנדא, ובעדותו מסר את הדברים ששמע מפי הרבי מבעלז שנים רבות קודם לכן. העדות הזאת הכריעה לדחיית החשדות נגד ר' אליעזר, והוא זוכה מכל אשמה. [על-פי 'צנצנת המן' ו'מנת חלקי']

”וַיַּעַשׂ אֱלֹקִים אֶת שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים...”

(א, טז)

”המאור הגדול” - הוא השמש, והיא גדולה מהארץ ק"ע (פי) 170 פעמים, וגדולה מהירח ו' אלפים ות"ת פעמים (פי 6800) (רמב"ם, הלכות יסודי התורה פ"ג ה"ח).

ובתנא דבי אליהו (רבה, פרק ט) מובא, גלגל חמה מהלך ת"ק (500) שנה (למכסה עתיק).

”המאור הקטן” - הוא הירח, והארץ גדולה ממנו מ' פעמים (רמב"ם שם, למכסה עתיק).

”וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם רְבִיעִי” (א, יט)

אחת לכ"ח (28) שנה ביום ד' חוזרת השמש למקום בו נתלתה בבריאת העולם ומברכים עליה ברכת החמה (ברכות נט).

”וַיִּנְהַר יָצָא מֵעֶרְבָן” - תשעה נכנסו בחייהם לגן עדן:

חנוך, משיח, אליהו, אליעזר, עבד מלך הכושי, חירם, יעבץ בנו של ר' יהודה הנשיא, סרח בת אשר, בתיה בת פרעה, ויש אומרים במקום חירם זה ר' יהושע בן לוי. [ילקוט שמעוני]

”הַנְּפִלִים הָיוּ בְּאֶרֶץ” (ו, ד) - הם עוזא ועזאל שנפלו

ממרום ולא יכלו לחזור וטעו אחר נשי העולם. [זוהר]

אלא שאותו בחור, שנודע כמתמיד ושקדן עצום, הרהיב עוז בנפשו לסרב לבקשתו של מרן ה"חפץ חיים". "חשקה נפשי בתורה" אמר, "וחוששני שניהול הגמ"ח יפריעני מלימודי". אך ה"חפץ חיים" לא השתכנע. הוא פתח לפניו הבחור את מסכת ראש השנה (יח.) והצביע לפניו על דברי הגמרא המספרת על הקללה הנוראה בה נתקללו בני ע"ל, שלא יאריכו ימים, זאת על שום שזלזלו בקדושת המשכן בכך שהיו נוטלים בחוזקה את בשר הזבחים מן המקריבים, והיו מעכבים מלהקריב את קיני היולדות.

קללת הכתוב (שמואל א' ב, לג): "וְכָל מִרְבֵּית בֵּיתְךָ יָמוּתוּ אֲנָשִׁים", התקיימה בהם בבית ע"ל, והם לא האריכו ימים יותר מעשרים שנה. והגמרא מספרת כי אביי ורבה, למרות שהיו מבני ע"ל, האריכו ימים וחיו הרבה יותר מעשרים שנה. רבה חי ארבעים שנה ואביי חי שישים שנה. והגמרא מבארת גם מדוע. רבה, שעסק בתורה, חי ארבעים שנה. ואביי שעסק בתורה ובגמילות חסדים, האריך חיים במשך שישים שנה. "רואה אתה"? אמר ה"חפץ חיים" לאותו מתמיד, "אם תעסוק בגמילות חסדים, לא רק שעיתותיך לא יתקצרו, אלא שחיך יתארכו, וכך יהא בידך סיפק לעסוק בתורה כאוות נפשך, שהרי מנתנה לאחרים לא מפסידים!!!"

רוצה 'ביטוח חיים'?

אחד ממקורביו של הגרא"ל שטיינמן זצ"ל מספר סיפור מדהים, ומאוד יוצא דופן: "ישבנו אצל ראש הישיבה בהושענא רבא, בשיעור של ארבע לפנות בוקר. למדנו שם, במסכת בבא בתרא (עמוד י"א), את הסיפור הידוע על בנימין הצדיק: תניא אמרו עליו על בנימין הצדיק, שהיה ממונה על קופה של צדקה. פעם אחת באתה אשה לפניו בשני בצורת. אמרה לו, 'רבי פרנסני'. אמר לה, 'העבודה שאין בקופה של צדקה כלום'. אמרה לו, 'רבי, אם אין אתה מפרנסני, הרי אשה ושבעה בניה מתים'. עמד ופרנסה משלו. לימים חלה ונטה למות. אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה: ריבוננו של עולם, אתה אמרת: 'כל המקיים נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא', ובנימין הצדיק שהחיה אשה ושבעת בניה, ימות בשנים מועטות הללו?! מיד קרעו לו גזר דינו. תנא, הוסיפו לו עשרים ושתיים שנה על שנותיו..."

מיד לאחר שסיימנו ללמוד את הקטע, שאלנו את מרן הגרא"ל: "מי שתורם כסף לאברכים - מה דינו? והשיב: "בודאי מוסיפים לו על חייו". ואז הזכרנו את שמו של גביר יהודי מחו"ל, שמתייסר זמן רב ביסורים נוראים, ושום רופא אינו מצליח לאבחן את מחלתו. יומיים לפני כן הוא התקשר אלינו, ובקש שנזכיר את שמו לברכה. ראש הישיבה חשב לרגע, ואמר: "צדקה תציל ממוות. אם יקח על עצמו להחזיק אברכים מידי חודש בחודשו, הוא יחיה ויתרפא".

שאלנו את הרב, כמה אברכים צריך הגביר לקחת על עצמו, והתשובה היתה "שלושים"! התקשרנו מיד לארצות הברית, וסיפרנו לגביר החולה על התשובה שקבלנו. הוא ביקש לברר, כמה זמן יהיה עליו לקחת זאת על עצמו. שנה? חמש שנים? התשובה שקבלנו מהרב הדהימה את כולנו: "תגידו לו, שכמספר השנים שיקח על עצמו, כך יהיה מספר השנים שיחיה. אם יקח לחמש שנים, יחיה חמש שנים. אם יקח לעשר שנים, הוא יחיה עשר שנים. ואם יקח על עצמו חמישים שנה של החזקת תורה של שלושים אברכים - הוא יחיה עוד חמישים שנה". אז עצר ראש הישיבה, ושאל: "רגע, בן כמה הוא?" אמרנו לו, שהאיש בן ארבעים ושתיים שנה. "אם כך, זה בסדר גמור".

[ומתוק האור" מתן תורה]

מעלה גדולה יש במידת החסד, שעל ידה מסייע האדם בגאולת עם ישראל, וכמו שאמרו חז"ל 'אמר הקב"ה, כל העוסק בתורה ובגמילות חסדים, ומתפלל עם הצבור, מעלה אני עליו כאילו פדאני לי ולבני מבין אומות העולם'.

ומצוה זו של גמילות חסדים גדולה יותר מהקרבת הקרבנות בבית המקדש, שנאמר "כִּי חֶסֶד חִפְצָתִי וְלֹא זָבַח" (הושע ו, ו), ופירשו חז"ל שאמר הקב"ה חביב עלי חסד שאתם גומלים זה עם זה יותר מכל הזבח שזבח שלמה המלך, שהעלה אלף עולות ביום אחד.

עוד אמרו חז"ל, שמצוות אלו - צדקה וגמילות חסדים, שקולות כנגד כל מצוות התורה.

כל כפית של תרופה אתה נידון כעוסק בתורה

מפורסם סיפור על אחד מגדולי התלמידי חכמים היום שזכה להיות אחד המלווים שליוו את ה'חזון איש' בזמן שהיה הולך מידי פעם ברגל, כיון שהמצב הבריאותי שלו היה מחייב ומצריך זאת, ובאותו זמן אותו רב גדול היה בחור חשוב בישיבת פוניבז', הוא היה שקדן עצום וניצל את הזמן הזה כדי לשאול את ה'חזון איש' שאלה: היתה לו קרובת משפחה שהיתה מאושפזת באחד מבתי החולים וביקשו ממנו שיבוא להיות לידה ולסעוד אותה. היו עוד אופציות שהיו יכולים להיות שם, אבל הוא היה מועדף, והיתה לו התלבטות אם לעשות זאת או שמא זה יבוא על חשבון השקדנות שלו. הוא שאל אם זו מצוה שלא יכולה להיעשות על ידי אחרים או שאפשר לשלוח מישהו אחר.

ה'חזון איש' הורה לו שילך ויהיה שם שבוע או עשרה ימים אבל הוסיף לו משפט יסודי ביותר בענייני התורה והיהדות באופן כללי. הוא רצה להניח את דעתו על כך שעוזב את הלימוד ואמר: באותו זמן שתיתן לה עוד כפית של תרופה, אתה נידון באותו זמן לא כמתעסק בחסד בלבד, אלא תהיה נידון בכל פעולה כמי שעוסק בתורה.

שאל הבחור את מרן הרב: חסד אני מבין, למה תורה? אני לא מסוגל לחשוב בלימוד באותו זמן.

ה'חזון איש' הסביר לו יסוד שהוא אחד מאבני היסוד של האישיות של האדם: למה אתה לומד כל כך? מה בעצם תכלית הלימוד שלך? אתה רוצה להתקרב לבורא. "אֲשֶׁרִי הָאִישׁ אֲשֶׁר לֹא הֵלֵךְ בְּעֵצַת רְשָׁעִים וּבְדַרְךָ חָטָאִים לֹא עָמַד... כִּי אִם בְּתוֹרַת ה' חִפְצוֹ וּבְתוֹרַתוֹ יִהְיֶה יוֹמָם וְלַיְלָה". בהתחלה כתוב "בְּתוֹרַת ה'", ואח"כ "בְּתוֹרַתוֹ". לפני היגיעה זה תורת ה' אבל אחרי שהוא מכין את הכלים זה כבר נקרא תורה שלו. אתה רוצה שהתורה תבלע בתוכך. לא בכל מצב ניתן להידבק בתורה, כמו שלא כל חומר ניתן להדביק זה לזה. "מה יאמר קורצי גושיר", אדם שהוא קרוץ גוש ובשר יכול להתחבר לאור אין סוף של הבורא? זה לא בר חיבור.

אמר לו ה'חזון איש': אתה יודע מה הוא החומר שמדבק אדם לתורה? התורה איננה נדבקת אלא לנפש עדינה. התורה היא אור אין סוף מצד אחד, והאדם רוצה להתחבר אל התורה. איך מחברים? התורה נטמעת ונספגת בנפש עדינה. ומה שמעיד את הנפש זה פעולות של חסד! כל התורה שאתה לומד בפוניבז', איך זה יכנס שזה לא יהפך לידיעות חיצוניות? זה רק על ידי חסד! ["שיח יוסף" עמ' רנה]

גמ"ח בישיבת ראדין

בישיבת ראדין המעטירה פעל גמ"ח שנוהל על ידי בני הישיבה. פעם פנה מרן ה"חפץ חיים" לאחד מבחורי הישיבה בבקשה שיאות ליטול על שכמו את ניהול הגמ"ח.

**"וַיְבָרֶךְ אֱלֹקִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדְּשׁ אֹתוֹ
כִּי בּוֹ שָׁבַת מְפֹל מְלֹאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹקִים
לַעֲשׂוֹת" (ב, ג) – במעלת ייקור השבת**

העיר אפטא שבפולין, לפני שלוש מאות שנים. בחדר מלאכתו הקטן יושב היה איש תם וישר, רכון על שולחן עבודתו. בחדרת קודש, כשצמרמורת חולפת בגופו, היה מחורר את ספרי הקודש שנמסרו לו לכריכה, תוך שהוא מבטיחם נאמנה, כי החורים שהוא פוער בהם - לטובתם הם, למען יאריכו ימים על האדמה. לאחר מכן היה מלפפם באהבה בחוטים חזקים, מדפן את כריכת העץ בניירות עבים, מדביקים במסירות בדבק הטוב ביותר, נושק להם בחום ומעביר עליהם יד אוהב.

כך שנים על גבי שנים, עד שכוח המשיכה גבר על כוח גופו. ידיו כבר נלאו מהישמע לפקודות מוחו המדוייקות, זרועותיו כבדו ואצבעותיו ריפרפו היכן שהיו צריכות לאחוז בחוזקה. בית המלאכה נסגר. מטה לחמו נשבר, והוא ורעייתו המסורה התפרנסו מן היד לפה. אט-אט נעלמו חפצי ביתם, הפחות נחוצים. שעון האורלוגין היה הראשון. בעצה אחת הסכימו ביניהם, כי ממילא משכים הוא לפני עלות השחר ופונה לבית הכנסת, שם הוא שווה עד לאחר תפילת וותיקין. את תפילות מנחה ומעריב הוא מתפלל לפני ואחרי שיעור המשניות הקבוע הנמסר על ידי רב בית הכנסת. משכך, שעון זה מיותר לחלוטין. כה היתה פשוטה ההחלטה, עד שימים אחדים לאחר מכן תמהו בינם לבין עצמם, מדוע רכשוהו לפני עשרות שנים. הבאה אחריו היתה מיטת הברזל הרחבה של חמותו הישישה, שעזבה אותם לאנחות חדשים אחדים לפני כן. מיטה חזקה ויציבה זו, נוצרה במסגריה של אחד מאבות המשפחה לפני דורות אחדים, ועתידה היתה לשרת עוד שנים ארוכות. ביתם הלך והתרוקן, אך לבם התרחב ועלה על גדותיו עם כל שבת קדושה נוספת שחלפה, ועלה בידם לכבדה כיאות. בימות החול הסתפקו בלחם צר ומים לחץ, אך על תחושת הקדושה העילאית של שבת קדש, לא ההינו לוותר. היא היתה ציר חייהם, סלע קיומם עלי אדמות. ממנה הגיחו אל ששת ימי המעשה, ואליה נמלטו מהם. ויהי היום, שיום שישי היה, שבת קדש עמדה בפתח, ובידיהם אין פרוטה לפרוטה. לא היו עצובים כלל על אביונם ומרידותם, אלא על שאין בידיהם לכבד את שבת המלכה כיאה וכיאות.

בצעדים עצובים עמד לצאת מביתו אל עבר בית המדרש, תוך שהוא ורעייתו המסורה מסכמים ביניהם בעגמומיות נכאה, כי זאת השבת יקיימו את דברי רבי עקיבא: "עשה שבתך חול". עמדו השניים בפתח הבית והיה לבם הומה מצער, על קדושת השבת שתוחמץ. יצא ר' שבתאי מביתו בברכת שבת שלום, ושרך את צעדיו הלאים אל בית הכנסת. זמן רב עוד נותר עד בוא שבת המלכה, אך לא היה לו במה לסייע בהכנות לשבת המלכה. אין כיצד. המלכה תבוא בלווי מלאכי השרת, והוא אין לו במה לקדם את פניהם. לאחר התפילה התעכב ר' שבתאי בבית הכנסת, כדי שלא יהלך בצוותא עם שכניו, וישאלוהו הלמאי חשוך ביתו ואין בוקע אור השבת מחלונותיו. כצאת המתפללים, יצא הוא בגפו ברחובות העיר. מכל עבר נשמעו משפחות מאושרות משוררות לכבוד המלאכים, והוא... נפשו הומיה עליו. מידי פעם הפנה את עיניו לצדדים, כמציץ במלאכי השרת המלווים אותו, על מה יענו "אמן"...

בהתקרבו לביתו, נמלאו פניו תמיהה רבתי. אור עז הציף את חדר האוכל, ובהציצו דרך חלון המטבח הבחין בתבשילים שונים סדורים לראווה על פני מגשי השבת. כאבי גבו ולאות עצמותיו נשכחו באחת.

בצעדים קלילים הזדרז לביתו ועוד בטרם הספיק לפצות את פיו שחה לו רעייתו, כי בעת שפנה לבית הכנסת, לא היתה מסוגלת לשבת בחוסר מעש, אחר עשרות שנים שרגילה היא לעמול בשעות אלו לכבוד שבת המלכה, והחליטה לסדר את ארון הבגדים. במהלך פשפושיה וחיפושיה, גילתה בגד ישן נושן, עליו נצצו... כפתורי כסף.

חיש מהר אצה אל הצורך, הפצירה בו לבדוק את שוויים, ובו במקום קיבלה מעות עבורם ובזריזות רכשה מאכלים, יין ונרות לכבוד שבת קדש, והרי שלהם לפנייהם.

לא ניתן לתאר את תחושת האושר העילאי שאפפה אותם. בעיני רוחם הם ראו את מלאכי השרת מכריזים "אמן" רבתי, ובלא אומר ודברים החלו רגליהם מרקדות ומפזזות לכבודה של שבת המלכה, על שלבסוף עלה בידיהם לכבדה כיאה וכיאות.

שני יהודים עניים, אביונים מרודים, ניצבו בבית דל מט ליפול, ורקדו מאושר, כמו התבשרו זה עתה כי הפכו לאנשים העשירים ביותר בעולם. והם אכן היו העשירים ביותר.

לאחר מכן נפנו לאכול, בשירות ובתשבחות לא-ל בורא עולם, ומשסיימו את סעודתם, שבו ורקדו עד כלות כל הכוחות. חסידים מספרים, כי כאשר שמע ה'בעל שם טוב' הקדוש זיע"א על תמימותם וצדקותם, בירכם כי יזכם הקב"ה בבן שיאיר את העולם, וכחלוף שנה זכו לחבוק בן - ישראל הופשטיין, שלימים התפרסם בכינויו המגיד מקוז'ניץ.

בתורה בברכה

בריינה רון

"לאדם מערכי לב ומה' מענה לשון" (משלי טז, א)

לעילוי נשמת מ"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רוח: סמי בן שמחה: גורג'י בן שמחה רבי מאיר בן אשר: יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאור אברהם אפרים בן ציון ורבקה: עופר בן יחיאל: דוד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רוח בת שמשון מרים בת עזיזה: כתון בת חביבה: אהובה (דייזי) בת טובה חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמיסה

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר ועל בני פאולה
זיווג הגון: זרבה בת אטו: ג'ימי שמואל בן אסתר: נעמה בת אסתר: יצחק בן חיה
רחל בת זרבה: עדינה בת שמחה: אלקנה רחמים בן איריס: בתיה בת אסתר

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א
יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל
מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט
אורסל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זוליס בת חנה
פאולה בת דינה: גלית בת רות: מרים קוק בת רבקה
אילה לאה בת ציפורה: ששנה בת שררה
רחל בת נארה: רות בת לינה: נורית בת רחל

לזרע של קימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים
נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה
שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה
מיטל בת לולו: ליאת בת ויקטוריה
שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית
רחל בת חיה: עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102